

sætter Bestlandet i Forbindelse med Aarhus, saa bør der, som jeg dog ønsker, tilveiebringes en Forbindelse imellem Randers og Evarbanen, idet nemlig ikke blot Randers' nærmeste Dpland vil have Gavn deraf, men ogsaa fornemmelig Bestlandet. Der er et særligt Phænomen i den Retning, som jeg skal tillade mig at gjøre den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning) opmærksom paa, og det er, at naar man seer Handelsforholdene saaledes, som de vare i den tidligere Tid i Jylland, navnlig førend Skibsfarten vestlig igjennem Agger-Kanal havde faaet nogen Betydning, da var Veilængden fra Bestlandet, naar jeg tager alt det, der ligger Vest for Skive op til Mors, Thy og hele Egnen ned til Hølstebro og Lemvig, baade til Randers og til Aarhus i en næsten ufremkommelig Tilstand. Den hele Veilængde fra disse Egne til Aarhus kan vel anslaaes til at være i Gjennemsnit i det Høieste 2 Mil længere end til Randers; men, som sagt, begge Veilængder vare lige besværlige at befare. Den Handel, der fandt Sted i disse Egne, som jeg omtalte, søgte Randers, men ikke Aarhus. Skulde nu Aarhus's Størrelse, dens gode Havn og alle de andre Fordele, der ere fremhævede imod Randers, gjøre, at Aarhus Byes Stilling som Søhandelsplads aldeles skulde overgaae Randers, saa skulde det dog være mærkeligt, at man paa den Tid, hvor Handelen fra disse Egne og deres Forsyning med mange Producter var henvisst til en af Kjøbstæderne paa Østkysten, dog ikke søgte til Aarhus, men til Randers. Det skulde være underligt, om man dengang, for at undgaae en Forøgelse af et Par Mil paa Reisen, som dog ikke kunde blive kortere end 15 à 16 Mil, skulde have søgt til et Sted, der var mindre begunstiget og mindre fordeelagtigt beliggende med Hensyn til Skibsfart og Handel. Imidlertid kan det bevises med Hensyn til den Handel, som fra Bestlandet er ført med Randers, der har efterladt ikke faa Spor, og som endnu finder Sted i en ikke ringe Grad, at den ofte er skeet med Varer, som vare indførte til Aarhus og deraf til Randers, og dette forekommer mig altsaa at vise, at der ere Forhold, som gjøre, at Randers er en By, der ikke er uvigtig for

Bestlandet. Derfor anseer jeg det for at være rigtigt, at man gjør Retningen saaledes, at det bliver muligt tillige at forbinde Randers under samme Vilkaar som Aarhus med den Jernbane, der skal føre fra Bestlandet til Østkysten; men man skal ikke, for at tilveiebringe denne Forbindelse, besvære Bestlandets Forbindelse med Aarhus, og man skal heller ikke paa Grund deraf bygge en Bane, som blev til Fordeel for en langt ringere Deel af Landet. Den ærede sidste Taler, til hvem jeg har henvendt en Deel af de Bemærkninger, jeg nu har tilladt mig at gjøre, talte om, at det var fordeelagtigere for et Dpland at have to Handelssteder at søge til fremfor en. Deri er jeg ganske enig med den ærede Rigsdagsmand; men dersom han vil behage at see efter paa et Kort, saa vil han see, at det bliver den langt ringere Deel af Dplandet, naar en østlig Bue vælges fra Aarhus til Viborg, som vil faae Valget mellem to Kjøbstæder; hvorimod, naar man følger den vestlige Linie med en Forbindelsesbane til Randers, saa vil han see, at hele den store Bue, som er fra Randers og hen til Tange og deraf til Aarhus, faaer Valget mellem de to Kjøbstæder, Randers og Aarhus. Følger man derimod den østlige Bue, saa vil det kun være Dplandet mellem Randers og Gudenaå eller op ved Østergaard, altsaa det Dpland, der har en Gjennemsnitslængde af henimod 5 Mil, der vil have Valget mellem disse to Kjøbstæder, medens der derimod i det andet Tilfælde blev et Dpland, der har en Gjennemsnitslængde af vel henimod 10 Mil, som vilde have at vælge imellem disse to Byer. Jeg siger ikke hermed, at der skal tages noget afgjørende Hensyn hertil ved Valget af den østlige eller vestlige Bue, men det er kun en yderligere Argumentation for, at man ikke skal tage en Afgjørelse, hvorved en østlig Bue foretrakkes fremfor den vestlige, og for at man ikke siden skal benytte de stedfundne Discussioner til at sige: Ja, det har dog været Meningens efter det Forslag om de 8 Millioner, som Ordføreren og Udvalgets Mindretal have fremstillet, at det var knyttet til at vælge den østlige Linie fra Aarhus. Det er, for at en saadan Argumentation ikke i Fremtiden skal kunne opstilles af dem, som ere indtagne af en Længde-